

GİDERLERLE İLGİLİ ÖZEL DOSYALAR

**PERSONELE VERİLEN YEMEK ÇEKLERİNDE
VERGİLENDİRME VE BELGE DÜZENİ NASIL OLMALIDIR?**

**ÖZEL DOSYA
NO:1**

Gelir Vergisi Kanunu 23. Maddesi'nin 8. fıkrası uyarınca hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatlerin tamamı gelir vergisinden istisna edilmiştir.

İşverenlerce işyerinde veya müstemilatında yemek verilmeyen durumlarda ise ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şartıyla çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 2008 yılı için KDV hariç 9,00 YTL si istisna kapsamında tutulmuş aşan kısım vergilendirilerek istisnaya sınırlama getirilmiştir.

Firmaların çalışanlarına yemek kuponu, yemek çeki vermek (Sodexo, Ticket, Multinet vb.) suretiyle civar lokantalarda yemek yemelerini sağlaması işyeri veya müstemilatı dışında yemek verilmesi anlamına gelmekte ve 9,00 YTL tutarındaki istisnanın uygulanabilmesi için ödemenin çalışana değil yemek verme hizmetini sağlayan firmaya yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla belge düzeninde dikkate alınması gereken çalışanın bağlı olduğu firma, yemek çeki sağlayan firma ve yemek hizmetini veren firma olmak üzere üç taraf bulunmaktadır.

Bu duruma göre; yemek fişi satışı faaliyetinde bulunan firmaların yemek fişi almak isteyen firmalara satışın gerçekleştiği tarihten itibaren yedi gün içerisinde fatura düzenlemesi gerekmektedir.

Yemek fişini çalışanlarına dağıtan firma personelinin anlaşmalı (hipermarket, market) lokantalarda yemek kuponu karşılığında yemek yemesi durumunda lokantalarca (hipermarket veya market tarafından) verilen hizmet karşılığında yemek fişi satışı faaliyetinde bulunan firmaya fatura düzenleneceğinden mükerrer kaydın önlenmesi bakımından ayrıca hizmetten faydalanan kişilere ödeme kaydedici cihaz fişi veya perakende satış fişi düzenlenmemesi, bunun yerine, dip koçanlı ve her iki tarafına müteselsil sıra numarası verilerek bastırılacak kuponların kayıtların tevsikinde kullanılmasının mümkün olacağı; bu suretle lokanta

(hipermarket veya market) içinde veya dışında yapılacak bir denetim esnasında müşteri elinde bulunan kupon dip koçanındaki numara ile lokanta (hipermarket veya market) kasasına verilen kupondaki numara karşılaştırılmak; lokanta (hipermarket veya market) ile yemek fişi satışı yapan firma arasında düzenlenen sözleşmeye ve daha önce lokantanın (hipermarket, market gibi) yemek fişi satışı yapan şirkete düzenlediği faturalara bakılmak suretiyle belge düzenine uyulup uyulmadığının kontrolü sağlanabilecektir.

Konuya ilişkin olarak Maliye Bakanlığı Antalya Defterdarlığı Vasıtasız Vergiler Gelir Müdürlüğüne verilen özelgenin ilgili bölümü aşağıya aynen alınmıştır.

“ İlgide kayıtlı dilekçeniz ile lokanta işletmesinden dolayı gelir vergisi mükellefi bulunduğunuz, bazı müşterilerinizin ödeme yaparken piyasada kullanılan yemek çekleri ile ödeme yapmak istedikleri, bu yemek çekleri ile ödeme yapan müşterilerinize perakende satış fişi veya fatura verdiğiniz, yemek çeklerinin sahibi olduğu firmalardan aylık dönemler halinde ödeme aldığımız, ilgili firmanın fatura istediği, hem yemek çeki veren müşteriye belge, hem de yemek çeki sahibi firmaya fatura düzenlenmesi halinde mükerrer belge düzenlenmiş olacağı belirtilerek, bu konuda yapılacak işlem sorulmaktadır. Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 232. Maddesine göre, birinci ve ikinci sınıf tüccarlarla defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler;

- 1-Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara,
- 2-Serbest meslek erbabına ,
- 3-Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara,
- 4-Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere,
- 5-Vergiden muaf esnafa

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları kullanmaları mecburiyeti hakkında 3100 sayılı kanunla, birinci ve ikinci sınıf tacirlere, Vergi Usul Kanununa göre fatura vermek zorunda olmadıkları mal satışları veya hizmet ifaları için ödeme kaydedici cihazları kullanma zorunluluğu getirilmiştir. Buna göre, Vergi Usul Kanununun 232. Maddesinde (beş bent halinde) sayılanlar dışında kalanlara bedeli 600 YTL'yi (1 Ocak 2008 tarihinden geçerli tutar) lirayı aşmayan mal satışı veya hizmet ifası bulunan birinci ve ikinci sınıf tacirlerin bu satışlarının belgelendirilmesinde ödeme kaydedici cihazları kullanma bulunmaktadır.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, vergi sistemimiz kayıtların tevsikinde, satılan mal veya yapılan iş karşılığında tek bir belge düzenlenmesi esasını kabul etmiştir.

Buna göre yemek hizmeti veren lokanta ve benzeri işyerleri ile tip sözleşmeler düzenleyerek yemek fişi satışı faaliyetinde bulunan firmaların yemek fişi almak isteyen firmalara satışın gerçekleştiği tarihten itibaren yedi gün içerisinde fatura düzenlemesi gerekmektedir.

Personeline yemek fişi temin eden firma personelinin anlaşmalı lokantada yemek kuponu karşılığında yemek yemesi durumunda lokantalarca verilen, hizmet karşılığında yemek fişi satışı faaliyetinde bulunan firmaya yedi günlük süre içinde fatura düzenleneceğinden mükerrer belge düzenlenmesini önlemek bakımından ayrıca, hizmetten faydalanan personele ödeme kaydedici cihaz fişi düzenlenmeyecek, bunun yerine dip koçanlı ve her iki tarafına müteselsil sıra numarası verilerek bastırılmış ve personel elinde bulunan kuponlar denetimler sırasında ispat aracı olarak kullanılabilir, bu suretle lokanta içinde ve dışında yapılacak bir denetim esnasında, müşteri elinde bulunan kupon dip koçanındaki numara ile lokanta kasasına verilen kupondaki numara karşılaştırılmak, lokanta ile yemek fişi satışı yapan firma arasında yapılan sözleşmeye ve lokantanın daha önce yemek fişi satışı yapan firmaya düzenlendiği faturalara bakılmak suretiyle belge düzenine uyulup uyulmadığı da kontrol edilecektir.